

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/486/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312209948
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5312209948.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a členov senátu JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou: Fridrich Palko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 8C/200/2012-113 zo dňa 11. 12. 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 8C/200/2012-113 zo dňa 11. 12. 2014
p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom v celom rozsahu zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú (tvrdeným) nesprávnym úradným postupom exekučného súdu - Okresného súdu Čadca. Nesprávnosť postupu mala spočívať v okolnosti, že exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 23.04.2010 a to rozhodnutím o poverení. K rozhodnutiu tak došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby s omeškaním viac ako 13 mesiacov (veta I. výroku rozsudku). Vyslovil, že odporkyni náhradu trov konania nepriznáva (veta II. výroku rozsudku). Súčasne zamietol návrh navrhovateľa na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a na nestranný súd (veta III. výroku rozsudku). Taktiež zamietol návrh navrhovateľa na prerušenie konania do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o položených prejudiciálnych otázkach v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 7C/6/2010 (veta IV. výroku rozsudku).

Z dôvodov tohto rozhodnutia vyplýva, že okresný súd v súlade s ust. § 101 ods. 2 O.s.p. konal a rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti účastníkov a právneho zástupcu navrhovateľa, ktorí mali doručenie predvolania na pojednávanie riadne a včas vykázané. V rámci dokazovania sa súd oboznámil s obsahom listín založených v spise, ako aj s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 15Er/111/2009, pričom zistil a ustálil nasledovný skutkový a právny stav:

Prvostupňový súd uviedol, že z obsahu spisu Okresného súdu Čadca vedeného pod sp. zn. 15Er/111/2009 vyplýva, že dňa 17.12.2009 bola exekučnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na základe exekučného titulu rozsudku stáleho rozhodcovského súdu č. k. SR 13626/09, ktorý vydala Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava dňa 24.08.2009 a ktorý sa stal právoplatným dňa 21.09.2009. Dňa 23.04.2010 okresný súd vydal poverenie

súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého. Zo zmluvy o úvere mal súd preukázané, že navrhovateľ svoju pohľadávku nezabezpečil preventívne zabezpečovacími prostriedkami. Z uvedeného vyplýva, že exekučný súd nedodrжал 15 dňovú lehotu na vydanie poverenia (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 513/2003 Z. z.“) vo svojich ustanoveniach taxatívne vymedzuje podmienky úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody pri ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci: nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou.

V prerokovávanej veci si navrhovateľ uplatnil náhradu majetkovej škody vo výške 125,00 Eur a nemajetkovú ujmu vo výške 715,00 Eur z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu (v exekučnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 15Er/111/2009). Pokiaľ súd vydal poverenie súdnemu exekútorovi dňa 23.04.2010 okresný súd konštatoval, že nebola dodržaná lehota 15 dní, a preto skúmal aj ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, keďže všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu musia byť splnené kumulatívne.

Okresný súd uzavrel, že navrhovateľ nepreukázal, v akom rozsahu sa nedomohol exekúovanej sumy ani to, že sa nemôže domôcť exekúovanej sumy pri aplikácii iných právnych prostriedkov, iného exekučného titulu v rámci súdneho konania. Tým nepreukázal, že škoda už vznikla. Nepreukázal ani výšku škody v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti odporcu. Vyúčtované režijné náklady navrhovateľa nemôžu byť považované za faktickú škodu, pretože sú vynakladané na celkovú podnikateľskú činnosť navrhovateľa. Navrhovateľ je podnikateľský subjekt, náklady vynakladané v príčinnej súvislosti s realizáciou predmetu obchodnej činnosti nemožno považovať za škodu. Nie každý obchodný prípad podnikateľa musí byť ekonomický výhodný. Podnikateľ znáša aj podnikateľské riziko.

Navrhovateľ nepreukázal ani vznik podmienok podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. na náhradu nemajetkovej ujmy. Návrh je aj v tomto smere všeobecný, navrhovateľ nekonkretizoval, prečo samotné konštatovanie práva nie je dostatočným zadosťučinením. Navrhovateľ v návrhu vychádzal len z predpokladov, nepredložil žiadne dôkazy, ani konkrétne tvrdenia, nezodôvodnil aká nemajetková (morálna) ujma mu vznikla vzhľadom na subjekt navrhovateľa, ktorý je právnickou osobou, nepreukázal závažnosť ujmy, závažnosť následkov. Všetky kritéria je potrebné vyhodnotiť z hľadiska navrhovateľa a jeho právneho postavenia ako právnickej osoby a nie z hľadiska postavenia jednotlivých spoločníkov ako konateľov spoločnosti. Z úradnej činnosti súdu je známe, že navrhovateľ opakovane v rozpore so zákonom resp. s predpismi na ochranu spotrebiteľa poskytoval úver neplatičom; nadväzne takémuto konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu.

Napokon za naplnený nemal ani tretí z kumulatívnych predpokladov zodpovednosti odporcu za škodu, a to príčinnú súvislosť medzi tvrdeným porušením právnej povinnosti (nesprávnym úradným postupom) a škodou, ktorá ním mala vzniknúť. Navrhovateľ nepreukázal, že bez vydania rozhodnutia exekučného súdu, bez tvrdených prietahov exekučného súdu by nebolo došlo k vzniku tvrdenej škody. Navrhovateľ bol povinný preukázať, že pred rozhodnutím exekučného súdu, pred tvrdenými prietahmi bola majetková situácia povinného taká, že by umožnila uspokojenie pohľadávky navrhovateľa v celom rozsahu. Bol povinný preukázať, že len v dôsledku tvrdeného nesprávneho úradného postupu súdu došlo k takému zmenšeniu majetkovej situácie povinného, ktorá znemožnila navrhovateľovi uspokojiť pohľadávku v celom rozsahu a spôsobila mu škodu. Toto dôkazné bremeno však navrhovateľ neunesol.

Nad rámec uvedeného prvostupňový súd vyhodnotil odporcom vznesenú námietku premlčania ako nedôvodnú.

Súd teda v konaní nemal za preukázané základné predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, keďže navrhovateľ v konaní nepreukázal tvrdenú škodu a nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi tvrdeným porušením povinnosti a tvrdenou škodou. Keďže navrhovateľ v konaní nepreukázal splnenie týchto podmienok, ktoré zakladajú zodpovednosť odporcu za vzniknutú škodu, okresný súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

V dôvodoch svojho rozhodnutia súd I. stupňa tiež uviedol, že nevyhovel procesnému návrhu, ktorým sa navrhovateľ domáhal zrušenia nariadeného termínu pojednávania a prerušenia konania (§ 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p.) do právoplatného rozhodnutia

Ústavného súdu SR o jeho ústavnej sťažnosti ohľadne tvrdeného porušenia práva na zákonného sudcu a nestranný súd. Zdôraznil, že k obligatórnemu prerušeniu konania (§ 109 ods. 1 písm. b) O.s.p.) súd pristúpi v prípade, že rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je oprávnený v tomto konaní vyriešiť ani ako predbežnú. Ide najmä o prípady uvedené v ust. § 135 ods. 1 O.s.p. Poukazoval tiež na fakultatívnu povahu inštitútu prerušenia konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., ktorá ponecháva možnosť

prerušená na úvahu konajúceho súdu, s odkazom na znenie ust. § 135 ods. 2 O.s.p. V súdnej veci však nebolo preukázané naplnenie niektorého z uvedených dôvodov, pre ktoré by mohol súd konanie prerušiť.

Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že právo na nestranný súd spočíva v tom, že každý má právo namietať nestrannosť súdu a ak tak urobí, má právo na to, aby sa o jeho námietke rozhodlo. Navrhovateľ opakovane tvrdil, že nevzniesol žiadnu námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu v Čadci, odmietal platiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti. Z tohto dôvodu o vylúčení sudcov Okresného súdu v Čadci nerozhodoval Krajský súd v Žiline, ako súd nadriadený na základe námietky navrhovateľa, ale na základe toho, že sudcovia okresného súdu z vlastnej iniciatívy predložili vec predsedovi okresného súdu a ten následne nadriadenému súdu na rozhodnutie o vylúčení/nevylúčení sudcov z rozhodovania. Navrhovateľ neuplatnil právo na vylúčenie sudcov Okresného súdu v Čadci a keďže neuplatnil procesné právo, neuplatnil námietku zaujatosti voči sudcovi, vec nebola nadriadenému súdu predkladaná na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti navrhovateľa. Procesné právo navrhovateľa rozhodnutím predsedu okresného súdu a rozhodnutím nadriadeného súdu preto nemohlo byť porušené. V tomto štádiu konania zákonná sudkyňa mala za to, že o návrhu na vylúčenie z rozhodovania a prejednávania veci bolo zákonným spôsobom rozhodnuté predsedníčkou okresného súdu v Čadci i nadriadeným súdom. Zákonná sudkyňa tieto rozhodnutia rešpektovala, považuje ich za rozhodnutia v súlade so zákonom, a preto návrh na prerušenie konania zamietla. Navyiac poukázala na skutočnosť, že uznesením Krajského súdu v Žiline, ktoré prevzal právny zástupca navrhovateľa, nebola zákonná sudkyňa vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci.

Navrhovateľ návrhom doručeným súdu dňa 15.12.2014 navrhol, aby súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p.. Ako dôvod uviedol, že pred Okresným súdom Prešov prebieha pod sp. zn. 7C/6/2010 konanie o náhradu škody pre porušenie práva Európskej únie, ktorého sa mal podľa žalobného návrhu dopustiť Okresný súd Prešov v exekučnom konaní vedenom proti navrhovateľke, na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky, v ktorom sa vymohlo plnenie na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, ako aj v rozpore so zákonmi schválenými z dôvodu transpozície smerníc EÚ zameranými na ochranu spotrebiteľa na finančnom trhu. V uvedenom konaní vystupujú na strane odporcov v 1/ rade Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a v 2/ rade POHOTOVOSTĚ, s.r.o. - navrhovateľ, za účasti vedľajšieho účastníka. Okresný súd Prešov v tomto konaní uznesením zo dňa 07.10.2012 v súlade s § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. rozhodol o prerušení konania do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o prejudiciálnych otázkach, ktoré navrhla položiť odporkyňa v rade 1/ Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR. V návrhu na prerušenie konania boli konkretizované položené prejudiciálne otázky s tým, že zodpovedanie predmetných prejudiciálnych otázok má pre ďalší priebeh aj rozhodnutie v konaní zásadný význam, nakoľko pre vznik nároku na náhradu škody má fundamentálny význam pre posúdenie správnosti postupu exekučného súdu pri vydaní poverenia na výkon exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým bol právoplatný rozsudok rozhodcovského súdu. S poukazom na ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. okresný súd konštatoval, že toto zákonné ustanovenie kreuje len prípadnú možnosť (teda nie povinnosť) rozhodnutia procesného súdu o prerušení konania, ak dospeje k záveru, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre jeho rozhodnutie alebo ak dal na takéto konanie podnet. V prvom rade súd poukázal na to, že navrhovateľ nepreukázal svoje tvrdenie, že Súdnemu dvoru boli predložené na zodpovedanie prejudiciálne otázky formulované v predmetnom návrhu na prerušenie konania v konaní prebiehajúcim na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010, ani neuviedol pod akou spisovou značkou je predmetné konanie na Súdnom dvore EÚ vedené. Navyiac súd mal za to, že prípadné rozhodnutie súdneho dvora nemôže mať význam pre rozhodnutie súdu v tejto veci, nakoľko s týmto konaním nesúvisí, v danom konaní je nárok navrhovateľa na náhradu škody voči odporcovi spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Súd v odôvodnení rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré dospel k záveru, že navrhovateľ nepreukázal splnenie zákonných podmienok úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody, pri ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci. V nadväznosti na to zodpovedanie prejudiciálnych otázok nepovažoval za významné pre rozhodnutie v tejto veci, a preto návrh na prerušenie konania zamietol.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a odporcovi, ktorý bol v konaní úspešný, ich náhradu nepriznal, keďže tieto si nevyčísliť (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a z obsahu spisu mu vznik žiadnych trov nevyplýva, a preto mu v písomnom vyhotovení rozsudku náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odvolateľ poukázal na koncepciu spravodlivého súdneho konania zahŕňajúceho právo na kontradiktórne konanie, v rámci ktorého musia mať strany možnosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami a vyjadriť sa k nim, s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie. Zdôraznil, že vo veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Odvolateľ tiež namietal, že pred vynesením rozhodnutia nebol oboznámený ani s listinnými dôkazmi uloženými v exekučnom spise a k vykonanému dokazovaniu sa nemal možnosť vyjadriť a navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. V danej veci podľa navrhovateľa nebolo možné rozhodnúť bez jeho účasti na pojednávaní, keďže trval na osobnej účasti svojho zástupcu na pojednávaní a zároveň riadne a včas požiadal o jeho zrušenie z dôležitého dôvodu (keďže podľa jeho názoru vo veci koná nezákonný sudca) a preto nebol daný dôvod pre postup súdu v konaní podľa ust. § 101 ods. 2 O.s.p. Navyše, v situácii, kedy bolo potrebné vo veci vykonať dokazovanie navrhnutým dôkazom - listinami založenými v exekučnom spise, mal súd umožniť navrhovateľovi uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým aj právnym otázkam nastoleným samotným súdom. Pokiaľ vnútroštátny súd dospel (podľa odvolateľa na základe dokazovania, ktorého obsah, rozsah si bez akéhokoľvek dôvodu určil sám) k záveru, že existuje okolnosť brániaca vydať pre navrhovateľa pozitívne rozhodnutie, musí vo všeobecnosti o tom informovať účastníkov konania v spore a umožniť im, aby sa k tomu vyjadrili. Odvolateľ tiež zdôraznil, že nebol súdom poučený podľa ust. § 120 ods. 4 O.s.p. Upozornil, že súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise.

Nakoľko odporca sa k žalobe nevyjadril, mal okresný súd postupovať v súlade s ust. 153b O.s.p. a vychádzajúc z navrhovateľom tvrdeného skutkového stavu vydať rozsudok pre zmeškanie.

Navrhovateľ pritom trval na osobnej účasti svojho právneho zástupcu na pojednávaní, ale pred nestranným súdom. Súd mal umožniť navrhovateľovi uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým aj právnym otázkam nastoleným samotným súdom.

Zároveň navrhovateľ poukázal na svoje podanie (obsiahnuté v texte žaloby), ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo podľa odvolateľa vydané v rozpore s ustálenou judikatúrou v iných krajských súdoch v skutkovo a právne totožných veciach. Zároveň je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanie práva na nestranný súd.

Navyše konečné (meritórne) rozhodnutie vo veci (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v ten istý deň rozhodol uznesením o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) a ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Navrhovateľ podal proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, pričom v čase podania tohto odvolania o ňom nebolo rozhodnuté. Takýto postup súdu zakladá porušenie práva navrhovateľa na súdnu ochranu, osobitne marí jeho možnosť konať pred súdom. Meritórne rozhodnutie súdu je tak prinajmenšom predčasné.

Argumentáciu súdu uvedenú v napadnutom rozhodnutí (napr. spôsob judikovania pohľadávky, podstata a podnikateľské riziko navrhovateľa, kontakt so súdnym exekútorom) považoval odvolateľ za irelevantnú. Navrhovateľ zotrval na tvrdení, že zákonom stanovená lehota v predmetnom exekučnom konaní nebola exekučným súdom dodržaná, čo potvrdzuje aj odôvodnenie napadnutého rozsudku. V dôsledku toho bol v súdnej veci preukázaný navrhovateľom tvrdený nesprávny úradný postup. Rozhodnutie súdu je rozporné, pokiaľ na jednej strane konštatuje porušenie práva, no na strane druhej nepriznal navrhovateľovi práva uplatnené žalobou. Napadnuté rozhodnutie je tak založené na skutkovej a právnej chybe súdu, čo nie je v právnom štáte udržateľné.

Ak bol súdu doručený návrh na prerušenie konania v čase predchádzajúcom nariadenému súdному pojednávaniu návrh navrhovateľa na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd, na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. Na podporu uvedeného tvrdenia poukázal na judikatúru krajských súdov.

Vo vzťahu k III. vete výroku rozsudku namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov. Odvolateľ nesúhlasil tiež so záverom, že návrh na prerušenie konania nepodporil žiadnymi listinami, nakoľko k elektronickému podaniu návrhu na zrušenie pojednávania priložil prílohu obsahujúcu ústavnú sťažnosť. S poukazom na závery Krajského súdu v Trnave (podporne Krajských súdov v Nitre a Prešove) o vylúčení všetkých sudcov okresného súdu, ktorého nesprávny postup sa vo veci samej namieta, zdôraznil koncepciu a význam práva na nestranný

súd. Okolnosť, že Krajský súd v Žiline (podľa navrhovateľa v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach) nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v jeho očiach a tiež objektívne v očiach verejnosti nemožno takéhoto sudcu považovať za nestranného. Následne (tvrdený) postup, kedy o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, označil za ústavne neakceptovateľný.

Odporca zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal k tomu oprávnený účastník konania (§ 201 veta prvá O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom ust. § 212 ods. 1, 2 písm. b) O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené (v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. je krajský súd viazaný konkrétnymi dôvodmi odvolania) a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku I. ako vecne správny.

Len vo všeobecnosti je akceptovateľná úvaha odvolateľa, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásad kontradiktórnosti predovšetkým totiž pojmovo predvída procesnú aktivitu účastníkov konania. Ťažiskom realizácie procesných práv účastníkov súdneho konania je práve pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný a svojím postupom - bezdôvodnou neúčastou na pojednávaní - sa o ich bezprostredné naplnenie sám obral. V prípade účasti na pojednávaní by sa navrhovateľ zúčastnil vykonávania dokazovania, mohol by navrhovať jeho doplnenie, resp. sa k vykonanému dokazovaniu vyjadriť a bol by poučený (aj) o predbežnom právnom posúdení - § 118 ods. 2 O.s.p.. V tejto súvislosti sú potom ďalšie tvrdenia i námietky navrhovateľa dotýkajúce sa odňatia práva konať pred súdom a porušenie zásady kontradiktórnosti bezpredmetné.

Podstatná časť odvolacích námietok je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. Krajský súd v Žiline, ako súd nadriadený, rozhodol uznesením sp. zn. 9NcC/274/2013-20 zo dňa 07.03.2013, že z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tamojšom súde pod sp. zn. 8C/200/2012 je vylúčený sudca Okresného súdu Čadca JUDr. Kajetán Kičura. Ostatní sudcovia Okresného súdu Čadca nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí. Od vydania tohto rozhodnutia, v ktorom nadriadený súd podrobne uviedol dôvody, pre ktoré zákonného sudcu možno považovať za nestranného zo subjektívneho aj objektívneho hľadiska, nedošlo ku žiadnym novým skutočnostiam majúcim vplyv na nestrannosť zákonného sudcu, preto je argumentácia odvolateľa o konaní vylúčeného sudcu bezpredmetná. Nad rámec uvedeného odvolací súd dopĺňa, že aktuálna aplikačná prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri zohľadnení tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska (teória zdania) sa v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnosti, ako aj požiadavke na sudcu v každej veci zachovať vecný, profesionálny prístup, nadhľad, potrebnú dávku odstup, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup, na ktorom sudca vykonával aj svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda dôvod pre jeho vylúčenie.

Je nutné rozlišovať medzi pojmom „súd“ a „sudcovia“ a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom prilievavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len samá táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak a priori stáli vo svetle spochybnujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Nezávislosť sudcu je nevyhnutné vnímať aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej

moci, celého súdneho systému, aj konkrétneho súdu na ktorom sudca pôsobí. Iba takéto chápanie nezávislosti je predpokladom nestrannosti sudcu, ktorú nesmie nikto ohroziť (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Nc 86/2011 zo dňa 24.11.2011). Sudca je povinný v každej súdnej veci zachovávať vecný a profesionálny prístup, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu (keď v prejednávanej veci zákonná sudkyňa nekonala a nerozhodovala v exekučnej veci, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu), nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonnej sudkyne Mgr. Andrey Kubjatkovej z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Odvolací súd nespochybňuje, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo účastníka byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásadu kontradiktórnosti však nemožno vykladať absolútne, resp. formalisticky, ale len vo väzbe s ostatnými zásadami/ustanoveniami procesného predpisu. Termín pojednávania (11.12.2014) prvostupňový súd vytýčil dňa 20.10.2014 a navrhovateľovi a jeho právnenému zástupcovi bolo toto predvolanie doručené dňa 27.10.2014. Až dňa 04.12.2014 bol konajúcemu súdu doručený návrh navrhovateľa na „zrušenie pojednávania z dôvodu objektívneho posúdenia porušenia zásady nestranného súdu a sudcu“, ktoré súd zaevidoval dňa 05.12.2014. Následne dňa 05.12.2014 navrhovateľ elektronickým podaním, ktoré súd zaevidoval dňa 08.12.2014 žiadal prerušiť konanie v súvislosti s položením prejudiciálnych otázok v konaní prebiehajúcim na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010, ktorého účastníkmi sú zhodne navrhovateľ i odporca.

Okresný súd sa s návrhom na odročenie pojednávania vysporiadal zákonom predpísaným spôsobom. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Dôvodom žiadosti navrhovateľa o odročenie pojednávania bola námietka zaujatosti sudkyne, ktorá vec prejednáva, z dôvodu absencie jej nestrannosti. Ak sudkyňa takému návrhu na odročenie pojednávania nevyhovela a vec následne prejednala a rozhodla v neprítomnosti účastníkov a právneho zástupcu navrhovateľa, postupovala v plnom súlade s ust. § 101 ods. 2 O.s.p., keďže o jej nevylúčení z prejednávania a rozhodovania veci z tých istých dôvodov už bolo právoplatne rozhodnuté nadriadeným súdom. Účasť na pojednávaní súdu je právom, ktoré v prejednávanej veci navrhovateľom a jeho právnym zástupcom nebolo využité. Súčasne v tejto veci neexistoval (iný) dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Inými slovami, v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania. Ustanovenie § 101 ods. 2 (v spojení s § 119 O.s.p.) umožňuje súdu zväziť dôvodnosť návrhu na odročenie pojednávania a nadväzne konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Iné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k jeho obsolentnosti a zároveň k nežiaducim prietahom v konaní, ktorých (tvrdená) existencia je v konečnom dôsledku základom samotného nároku uplatňovaného navrhovateľom v žalobe.

Za nedôvodné považuje odvolací súd odvolacie námietky navrhovateľa smerujúce proti rozhodnutiu okresného súdu o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania.

Okresný súd svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania dostatočne a presvedčivo odôvodnil, s ktorými dôvodmi sa krajský súd stotožňuje. Dôvody na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. nie sú dané. Ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber, resp. voľbu súdu, ktoré z jednotlivých opatrení slúžiacich účelu racionálnej organizácie postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania využije, je ale potrebné podriadiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 O. s. p.) a použiť to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv účastníkov konania rýchlejšia a účinnejšia. V súdnej veci okresný súd správne konštatoval, že krajský súd ako nadriadený posudzoval opodstatnenosť možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti zákonného sudcu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. O tejto otázke teda súdy právoplatne rozhodli, pričom ide o otázku, ktorú sú súdy v zmysle príslušných ustanovení O. s. p. oprávnené posudzovať. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti nie sú vecné otázky konkrétneho sporu, ale skúmanie, či nedošlo v danom konaní a rozhodnutím súdu k porušeniu ústavou zaručených základných práv alebo slobôd účastníka. Preto pokiaľ aj ústavná sťažnosť bola zo strany žalobcu podaná, začatie konania pred ústavným súdom v tomto prípade nepredstavuje konanie, v ktorom sa

riešia konkrétne vecné otázky, ktoré má na mysli ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.. Okresný súd postupoval vecne správne, keď návrh na prerušenie konania zamietol.

Aj pri fakultatívnej povahe prerušenia konania (z uplatneného dôvodu) a absencii explicitných zákonných kritérií pre rozhodovanie o predmetnom procesnom inštitúte, musí súd vysvetliť úvahu (na ktorej založil svoj záver) spôsobom, ktorý vylučuje znaky svojvôle. Okresný súd sa v dostatočnom rozsahu vo všeobecnosti zaoberal inštitútom fakultatívneho prerušenia konania, jeho pojmovými znakmi a podmienkami. Následne, s ohľadom na konkrétne okolnosti súdeného prípadu, predložil jasné a zrozumiteľné argumenty, prečo v rámci medzi sudcovskej úvahy nevidí priestor pre aplikáciu ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. Účinne sa taktiež vysporiadal s argumentáciou predloženou navrhovateľom, uviedol viacero dôvodov, ktoré súhrnne viedli k zamietnutiu procesného návrhu navrhovateľa.

Zároveň súd zdôrazňuje, že odlišné (subjektívne) hodnotenie vlastných argumentov navrhovateľom, resp. jeho neakceptovanie záverov okresného súdu nezakladá nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, a nie je ani porušením práva na súdnu ochranu. Súčasťou tohto základného práva totiž nie je aj právo na procesný úspech. Inými slovami, nie je porušením práva na spravodlivý proces, ak súd nevyhovie procesnému alebo meritórnemu návrhu účastníka.

Čo sa týka samotnej vecnej správnosti záverov prvostupňového rozhodnutia vo vzťahu k výroku IV. rozsudku, odvolací súd sa s nimi stotožňuje a v konkrétnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Ako už bolo uvedené vyššie, okresný súd vo svojom rozhodnutí použil príslušné zákonné ustanovenia a vyložil ich tak, že návrhu na prerušenie konania predloženému navrhovateľom nie je možné vyhovieť, a to z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Odvolateľ neprezentoval konkrétne výhrady k úsudku prvostupňového súdu, že v danej veci nebol dôvod na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. do zodpovedania prejudiciálnej otázky Súdnym dvorom EÚ položenej v konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010. Odvolacie námietky sa nijako nedotkli podstaty prvostupňového rozhodnutia. Navrhovateľ vo svojom opravnom prostriedku len zopakoval svoju argumentáciu uvedenú v jeho procesnom návrhu na prerušenie konania. Preskúvanie napadnutého rozhodnutia nad rámec vznesených odvolacích námietok nebolo prípustné (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preto krajský súd nemal inú možnosť, ako uznesenie okresného súdu potvrdiť.

Hoc aj okresný súd rozhodol o návrhu na prerušenie konania (jeho zamietnutí) spolu s vydaním rozhodnutia vo veci samej, vzhľadom na nedôvodnosť tohto návrhu a vecnú správnosť tohto rozhodnutia, nezakladá postup okresného súdu vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

Písomné vyjadrenie odporcu vo veci samej bolo súdu doručené dňa 15.08.2014. Pokiaľ aj okresný súd oboznámenie navrhovateľa s vyjadrením odporcu ponechal až na samotné súdne pojednávanie, je možné konštatovať, že dôvodom meritórneho neúspechu navrhovateľa nebola argumentácia predložená v písomnom vyjadrení odporcu. Bez právneho významu nie je ani skutočnosť, že obsah vyjadrenia odporcu v súdnej veci je totožný s obsahom jeho vyjadrení vo všetkých konaniach o náhradu majetkovej škody a náhradu nemajetkovej ujmy medzi tými istými účastníkmi v rovnakom procesnom postavení v ďalších stovkách súdnych konaní, ktorá skutočnosť je známa tak navrhovateľovi ako aj odvolaciemu súdu z jeho úradnej činnosti.

Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že v predvolaní na pojednávanie bol navrhovateľ a osobitne jeho právny zástupca zo strany súdu poučený o svojich procesných právach a povinnostiach ako účastník konania, a preto námietku odvolateľa, že sa tak nestalo, preto krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Rovnako nedôvodnou bola i námietka odvolateľa, že súd rozhodol vo veci samej bez nariadenia pojednávania. Zároveň je nepochybné, že v súdnej veci neboli splnené ani procesné podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie (§ 153b O.s.p.). Odporca sa totiž k žalobe riadne vyjadril a žiadal návrh navrhovateľa zamietnuť.

Bez akéhokoľvek racionálneho základu sú tvrdenia odvolateľa v tom smere, že súd si určil sám okruh a rozsah dokazovania, resp. že z odôvodnenia nie je poznateľné, či išlo o listiny (ktorými bolo vykonané dokazovanie) založené v exekučnom spise. Zo zápisnice v súdnom pojednávaní je mimo rámca akýchkoľvek pochybností zjavné, že dokazovanie bolo vykonané oboznámením listinnými dôkazmi

nachádzajúcimi sa v spise a podstatným obsahom exekučného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 15Er/111/2009, ktorý dôkaz výslovne (na str. 2 spisu) požadoval samotný navrhovateľ. Inú skutočnosť nie je možné vyvodiť ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

Vo vzťahu k samotnému meritórnemu posúdeniu prípadu odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie odvolania a na viazanosť krajského súdu odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). Z tohto aspektu je zjavné, že navrhovateľ (zrejme z dôvodu predkladania množstva typových podaní na súdy) v odvolaní rezignoval na akúkoľvek úvahu vo vzťahu ku vecným dôvodom, ktoré okresný súd viedli k zamietnutiu návrhu. Fakticky sa obmedzil len na všeobecné konštatovania („nesprávny postup spočíva v niekoľkých skutočnostiach“, „konajúci súd sa musí vysporiadať so všetkými vytýkanými zložkami nesprávneho úradného postupu“), ktoré sú len opakovaním tvrdení z návrhu na začatie konania.

V tejto spojitosti platí, že odvolací súd nemôže v sporovom (kontradiktórnem konaní) nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu účastníka/odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmať rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok. Zároveň z uvedeného však vyplýva aj to, že nie je prípustné konfrontovať prvostupňový súd so závermi, ktoré v konaní nevyslovil. Z tohto pohľadu odvolacia námietka spočívajúca v tvrdení, že okresný súd pochybil „keď konštatoval, že namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané“, nekorešponduje s obsahom napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ navrhovateľ nadväzne v odvolací uvádza, že „v odôvodnení prezentované časové úseky (bez bližšej konkretizácie, o ktoré časové úseky sa má jednať) nenasvedčujú“ konštatovaniu okresného súdu o dodržaní namietaných lehôt, (okrem vyššie uvedeného záveru, že napadnuté rozhodnutie takéto konštatovanie neobsahuje) platí, že časové údaje tak, ako ich uvádza prvostupňový súd, zodpovedajú zistenému skutkovému stavu a vyplývajú z pripojeného exekučného spisu.

Odvolací súd odvoláciu námietku o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia vyhodnotil ako nedôvodnú. Krajský súd konštatuje, že okresný súd primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov, výsledky vykonaného dokazovania, vymedzil rozhodujúci skutkový stav, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval a z nich vyvodil konkrétne právne závery, ktoré primerane vysvetlil, pričom dostatočne objasnil, z akých úvah vychádzal. Nadväzne je z pohľadu procesného neúspechu výlučne na ťarchu odvolateľa, že vo vzťahu k nosnému dôvodu, na ktorom okresný súd založil svoje meritórne zamietajúce rozhodnutie, nepredložil relevantnú, resp. akúkoľvek konkrétnu protiargumentáciu.

Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu SR, vyslovené práve vo vzťahu k hromadným podaniam navrhovateľa. V ich zmysle samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, keďže je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Z tohto pohľadu má judikatúra Ústavného súdu SR, neakceptujúca možnosť liberácie štátu z dôvodu nadmerného množstva vecí, resp. zaťaženia súdov, svoj základ v „štandardnej“ situácii. Táto doktrína (bližšie napr. II.ÚS 245/2013) platí i naďalej v prípadoch relevantne odlišných od (hromadných) vecí navrhovateľa. Vo vzťahu k navrhovateľovi sa však (doktrína) modifikuje a je preto možné z ústavného hľadiska akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania konaní, ktorých veľké množstvo zvyšuje faktickú zložitnosť vecí/z dôvodov, ktoré vyplývajú zo správania navrhovateľa. Taktiež za významné ústavný súd označil, že v dotknutých prípadoch hromadných podaní sa nejedná o osobno-statusový spor, pracovný spor či inak existenčnú vec pre navrhovateľa, ako i skutočnosť, že povinnosť všeobecného súdu vysporiadať sa so všetkými návrhmi navrhovateľa sa nevyhnutne dostáva do konkurencie s povinnosťou takéhoto súdu poskytnúť súdnu ochranu v primeranej dobe aj účastníkom iných konaní, ktorí sa v identickom čase tiež domáhajú súdnej ochrany pred súdom. Podobne podľa Európskeho súdu pre ľudské práva nerešpektovanie lehôt ustanovených zákonom samo o sebe nemusí znamenať porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené (v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. je krajský súd viazaný konkrétnymi dôvodmi odvolania) a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, a preto je povinný nahradiť odporcovi trovy, ktoré mu v súvislosti s týmto konaním vznikli. Keďže si odporca náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a z obsahu spisu mu vznik trov tohto odvolacieho konania ani nevyplýva, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.